

Preventivní program ZŠ Újezd u Brna pro školní rok 2023/2024

Cíl: Prevence rizikového chování na ZŠ v Újezdě u Brna

Cílová skupina MPP:

- žáci přípravné třídy,
- žáci 1. – 9. ročníku ZŠ Újezd u Brna,
- zákonní zástupci žáků,
- pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy.

I. Základní údaje o škole

Název a adresa školy: Základní škola Újezd u Brna, Školní 284, 664 53
Ředitel: Mgr. Vladan Kupsa
Telefon: 544 224 224; 736 645 911
E-mail: reditelstvi@ujezdubrna.info
Typ školy: úplná základní

	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogů
Přípravná třída	1	12	1 pedagog 1 asistent pedagoga
1. stupeň	10	192	11 pedagogů 3 asistentky pedagoga
2. stupeň	8	226	20 pedagogů 6 asistentek pedagoga
Celkem:	19	416	32 pedagogů 10 asistentek pedagoga 4 vychovatelky ŠD 1 školní psycholog 1 speciální pedagog

II. Stručná analýza školy

Naše škola má dlouholetou tradici. Prakticky od svého vzniku fungovala jako škola spádová pro okolní obce (zejména pro obce Telnice a Žatčany), což přetrvává dodnes. Dojíždějící představují asi jednu třetinu všech žáků.

Škola se nachází ve vzdálenosti 15 km od Brna. Od roku 2006 jsme školou městskou, avšak naše město je poměrně malé, což skýtá výhody při komunikaci jak se zřizovatelem, tak s rodiči. Město má zabezpečenou veškerou potřebnou infrastrukturu.

Škola se skládá ze tří vzájemně propojených budov, tělocvičny, sportovního areálu a školní zahrady ve dvorním traktu. Je zde také vlastní kuchyně a jídelna. Pro 1. stupeň je zajištěna ranní i odpolední družina (čtyři oddělení).

Je oddělen 1. a 2. stupeň, přestávky žáci tráví převážně ve třídách nebo na chodbě. Je kladen důraz na to, aby vyučující vykonávající dohled kontrolovali situaci ve třídách. Po vyučování někteří žáci dále využívají početnou nabídku zájmových kroužků přímo ve škole (vždy pod dozorem vyučujícího nebo jiné pověřené osoby).

Riziková místa na škole se snažíme v co největší míře ošetřit. Takovými místy jsou zejména školní šatny, kde je před i po vyučování zajištěn pedagogický dozor. V době polední hodinové přestávky před odpoledním vyučováním je žákům, kteří nechtějí opustit budovu školy, umožněno pobývat ve shromažďovací třídě, kde je zajištěn pedagogický dozor. Dalším problémovým místem je školní jídelna, resp. chodba před jídelnou, kde se shromažďuje velký počet žáků současně při čekání na oběd. Při dohledu vypomáhají pedagogové, kteří třídu odvádějí. Bylo zavedeno, že si nejdříve žáci odkládají tašky v šatnách a poté se teprve v doprovodu vyučujícího vrací na oběd.

III. Poradenské služby na ZŠ Újezd u Brna

zajišťuje:

- **Školní metodik prevence:** Mgr. Stanislava Žáčková
Telefon: 544 224 224
E-mail: stanislava.zackova@ujezdubrna.info
Konzultační hodiny: čtvrtek 13.30 – 14:30 ředitelna
- **Výchovný poradce:** Mgr. Lucie Pohludková
Telefon: 544 224 224
E-mail: lucie.pohludkova@ujezdubrna.info
- **Školní psycholog** Mgr. Jiřina Kalová
Telefon: 544 224 224
E-mail: jirina.kalova@ujezdubrna.info
- **Speciální pedagog** Mgr. Gabriela Klocová
Telefon: 544 224 224
E-mail: gabriela.klocova@ujezdubrna.info

ŠMP je součástí týmu **Školního poradenského pracoviště**, které se schází min. jednou měsíčně. Zde úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní, školní psycholožkou, speciálními pedagogy a vedením školy.

IV. Hlavní typy rizikového chování ve školní praxi

- a) užívání návykových látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků, anabolik, medikamentů a dalších látek,
- b) rizikové chování v dopravě,
- c) poruchy příjmu potravy,
- d) násilí, šikanování, kyberšikana, týrání a zneužívání dětí v rodině, domácí násilí,
- e) homofobie - nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou,
- f) extremismus - xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus,

- g) vandalismus,
- h) záškoláctví,
- i) krádeže,
- j) formy násilného chování - kriminalita, delikvence, vandalismu,
- k) netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling),
- l) sebepoškozování,
- m) nová náboženská hnutí, sekty,
- n) rizikové sexuální chování,
- o) subkultury,
- p) hazardní hraní,
- q) psychické krize.

V. Vnější a vnitřní informační zdroje

Vnitřní informační zdroje:

- nástěnka ŠMP pro žáky – 1. patro 2. stupeň,
 - nástěnka ŠMP pro pedagogický sbor – ve sborovně 2. stupně,
 - systém Komens (Bakaláři),
 - webové stránky školy.
- Vnitřní informační zdroje jsou pravidelně aktualizovány a doplňovány.

Vnější informační zdroje:

- OMP Brno-venkov PhDr. Lenka Skácelová (Pravidelné informační schůzky; zápisy ze schůzek jsou uloženy u ŠMP).
- Webové stránky MŠMT - msmt.cz/vzdelavani/prevence.
- Další webové stránky: odrogach.cz, bezdrog.cz, detska-kriminalita.cz, saferinternet.cz, adiktologie.cz, drogovaporadna.cz, poradenskecentrum.cz, pomoconline.cz, [prevence-praha atd.](http://prevence-praha.atd)
- OSPOD Městský úřad Šlapanice.
- OSPOD Městský úřad Židlochovice.
- Policie ČR - www.policie.cz.
- Městská policie Újezd u Brna.

VI. Stanovení cílů primární prevence pro nadcházející období

• Dlouhodobé cíle

Jsou v souladu s ŠVP a směřují k naplňování klíčových kompetencí v ní uvedených. Základním principem zůstává osvojování kompetencí v oblasti zdravého životního stylu. Cílem prevence je předcházení rizikovým jevům v chování žáků a ochrana dětí a mládeže před následky takového rizikového chování.

- Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování.
- Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- Vytvoření dostatečného zájmu k trávení volného času v prostorách školy.
- Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- Začleňování méně aktivních a introvertních žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
- Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.
- Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.

- **Střednědobé cíle**

- Sledovat klima ve třídách, včas diagnostikovat rizikové chování. Vzhledem ke vzrůstajícímu počtu žáků ve škole i v jednotlivých třídách je nutné, aby se na prevenci podíleli všichni třídní učitelé i ostatní pedagogičtí pracovníci školy.
- Dbát na začleňování nových žáků do stávajících třídních kolektivů, citlivě přistupovat k začleňování žáků s OMJ.
- Minimalizovat případy závislostí, záškoláctví, šikany a jiných forem rizikového chování – využití externích spolupracovníků z odborných institucí k pořádání besed, přednášek, interaktivních programů apod.
- Pravidelně podávat aktuální informace o situaci ve škole pedagogickému sboru.
- Předávat rodičům informace o možnosti návštěv terapeutických skupin, které nám pravidelně nabízí Poradenské centrum a PPP Brno.
- Sledovat nová legislativní opatření, seznamovat s nimi členy pedagogického sboru a rodiče a uvádět je do praxe (např. Metodická doporučení MŠMT aj.).
- **Zvážit postupné zřízení školního parlamentu.**

- **Krátkodobé cíle**

- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování.
- Akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií).
- Akce zaměřené na prevenci drogových závislostí, zejména na konzumaci alkoholu a tabáku, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- Dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie (v rámci hodin VkZ, popř. programy zajištěné externími odborníky).
- Přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS (absolvování vybraných pořadů dle nabídky na základě zkušeností s jejich úrovní z minulých let.)
- Akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie.
- Zvyšování příznivého klimatu ve třídách kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- Organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce, projektové dny atd.).
- Dostatečná nabídka volnočasových aktivit (kroužků, kurzů ZUŠ atd.).

VII. Skladba aktivit a úkolů pro jednotlivé cílové skupiny

- **Aktivity a úkoly pro ŠMP**

ŠMP má za úkol zajistit informovanost pedagogických pracovníků; popř. zákonných zástupců v oblasti prevence, a to následujícím způsobem:

- V rámci předem naplánovaných pedagogických rad a schůzek metodických sdružení informuje o vývoji situace ve škole, o právě řešených jevech, o nových legislativních nařízeních atd.
- Zveřejňuje MPP, Krizový plán, informace z odborného tisku o nových jevech v rámci prevence, aktuální nabídku preventivních akcí atd. na nástěnce ve sborovně II. stupně.
- Nabízí a objednává preventivní programy externích spolupracovníků (nabídka je zpracována do speciální složky, která je průběžně doplňována o další nabídky).
- Poskytuje metodickou pomoc při řešení případů rizikového chování.

ŠMP zajišťuje další vzdělávání pedagogických pracovníků:

- Informuje pedagogy o možnostech dalšího vzdělávání.

- Zajišťuje další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence.

ŠMP shromažďuje dokumentaci:

- **Zajišťuje průběžné vyplňování Systému výkaznictví preventivních aktivit (SEPA), zodpovídá za úplnost a správnost výkazu.**
- Zabezpečuje vypracování Preventivního programu pro aktuální rok.
- Vypracovává závěrečnou zprávu, která je součástí výroční zprávy školy.
- Vede záznamy o projednávaných případech a konaných preventivních akcích.

● Aktivity a úkoly pro pedagogické pracovníky školy

- Průběžně sledují situaci ve třídách, samostatně řeší méně závažné případy rizikového chování a informují o nich vedení školy, ŠMP, popř. VP (TU).
- Na třídních schůzkách (min 2x ročně) předávají potřebné informace rodičům (TU).
- V rámci výuky vzdělávají žáky v oblastech primární prevence v rozsahu stanoveném ŠVP (průběžně zaznamenáváno ve Výkazu preventivních aktivit na daný školní rok).
- Zúčastňují se s třídami předem objednaných preventivních akcí a provádějí se žáky jejich evaluaci.
- Dále se vzdělávají ve vybraných oblastech primární prevence.

● Aktivity pro rodiče

Informovanost rodičů

Rodiče přejímají informace z oblasti prevence od TU, ŠMP, VP, popř. vedení školy prostřednictvím:

- třídních schůzek – 4 - 5x ročně (zajišťuje TU),
- webových stránek školy (zajišťuje VP, ŠMP, TU),
- otevřených dopisů, jejichž přečtení rodiče potvrzují odevzdáním návratky s podpisem, popř. v elektronické podobě prostřednictvím systému Komens v Bakalářích potvrzením přečtení (ŠMP, TU)
- individuálních konzultací se ŠMP.

Další aktivity pro rodiče

- Školní akce otevřené rodičům – např. vyhlásování nejlepších žáků, schůzky s rodiči prvňáků a šestťáků, schůzka s VP týkající se profesní orientace, vánoční jarmark atd.
- Besedy a přednášky pro veřejnost.
- Nabídka individuální pomoci rodičům, odborné pomoci apod.

Aktivity pro žáky

- **V rámci ŠVP** jsou probírána témata prevence, jejichž záznam je veden ve Výkazu preventivních aktivit za školní rok 2023/2024.
- **Preventivní akce konané ve školním roce 2023-2024.**

VIII. Evaluace a dokumentace PP

Je prováděna průběžně během celého roku. Hodnotí se:

- výběr termínu jednotlivých akcí,
- dostupnost objednávaných akcí,
- kvalita a kvantita akcí,
- kvantita a oblast řešených rizikových projevů chování.

Evaluaci provádí školní metodik prevence, třídní pedagogové, pedagogové, kteří se akcí a řešení zúčastňují, sami žáci. Výsledky evaluace preventivních programů jsou zaznamenávány do systému výkaznictví, řešené případy zaznamenává ŠMP do Zápisníku ŠMP a také do systému výkaznictví. Další záznamy o řešených případech, o konání výchovných komisí, oznamovací zprávy pro OSPOD, záznamy o jednáních s rodiči apod. jsou zakládány u ŠMP nebo TU a je s nimi nakládáno dle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

S tímto PP na školní rok 2023/2024 byli seznámeni pedagogičtí pracovníci školy, žáci i rodiče žáků. Je zveřejněn na elektronické nástěnce v Bakalářích, ve sborovně 2. stupně a na nástěnce ŠMP v I. patře.

Zpracovala: Mgr. Stanislava Žáčková
(školní metodik prevence)

Schválil: Mgr. Vladan Kupsa
(ředitel školy)

IX. Harmonogram preventivních činností, programů a dalších akcí školní rok 2023/2024

Srpen – září

Akce	Pro koho	Garant
Vypracování MPP 2023/2024 Zahájení zápisu do Výkazu preventivních aktivit	Žáci, zákonní, zástupci, pracovníci školy	ŠMP
Deváťáci patrony prvňáčků	žáci	Třídní učitelé 1. a 9. ročníku
Revize dokumentů a směrnic	Žáci, zákonní, zástupci, pracovníci školy	ŠMP
Zahajovací třídní schůzky	Zákonní zástupci	Třídní učitelé, vedení školy, školní psycholog
Adaptační program	Žáci 6. ročníku	ZŠ, Jezírko Soběšice, školní psychologka
Sportovní den	Žáci 1. i 2. stupně	ZŠ
Zebra se za tebe nerozhlédne	Žáci 0. a 1. ročníku	Policie ČR, Městská policie Újezd u Brna
První pomoc	Zaměstnanci školy	RZS

Říjen – prosinec

Akce	Pro koho	Garant
Dopravní hřiště	Žáci 5. ročníku	Městská policie Brno
Nevidomí a vodící psi	Žáci 1. stupně	Lektorka Petra Bezáková
Pravidelná schůzka s okresním metodikem prevence	ŠMP	OMP
Seminář Proč se tak chová	Vybraní pedagogičtřpracovníci	Poradenské centrum, Brno Sládkova
Přednáška TOXI	Učitelé, rodiče, veřejnost	Podané ruce
Muzikoterapie	Žáci 0. a 1. ročníku	
Drogová kriminalita a my v roce 2023	Žáci 8. ročníku	Agentura AJL

Leden – březen

Akce	Pro koho	Garant
Pravidelná schůzka s okresním metodikem prevence	ŠMP	OMP
Trestněprávní odpovědnost	9. ročník	Policie ČR
Sex je náš, když ho znáš	8. ročník	Agentura AJL

Duben – červen

Akce	Pro koho	Garant
Dopravní výchova	Žáci 1. stupně	Mgr. Irena Jandlová
Moje tělo je moje	Žáci 7. ročníku	Moje tělo je moje
Zahradní slavnost	Žáci, rodiče, veřejnost	Vedení školy
Pravidelná schůzka s okresním metodikem prevence	ŠMP	OMP
Celková evaluace MPP, vypracování závěrečné zprávy	Pedagogové, rodiče, okresní metodik prevence	ŠMP

Vysvětlivky:

pro žáky

pro pedagogy

pro ŠMP

pro zákonné zástupce

V harmonogramu akcí nejsou zahrnuty třídnické hodiny, které se konají min. 1x za měsíc, popř. intervenční vstupy školní psycholožky do tříd.

Naplňování PP předpokládá úzkou spolupráci s TU a ostatními pedagogy.

Intervenční programy jsou objednávány během roku podle aktuální situace ve škole.

Plán činností v oblasti prevence rizikového chování je flexibilní a reaguje na aktuální potřeby, proto je možná změna.